

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **XY**, zast. Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 4. 2020, č. j. 62 Az 6/2020 – 44,

takto:

I. Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 4. 2020, č. j. 62 Az 6/2020 – 44, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

II. Odměna a náhrada hotových výdajů advokáta Mgr. Ladislava Bárty **se určují** částkou 13 113 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti (60) dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.
Průběh dosavadního řízení

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 9. 1. 2020, č. j. OAM-700/ZA-ZA11-P06-2019, byla žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany posouzena dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v relevantním znění (dále jen „zákon o azylu"), jako nepřípustná a řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo dle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaveno. Uvedené rozhodnutí bylo žalobci předáno dne 28. 1. 2020.

[2] Dne 12. 2. 2020 podal žalobce u Krajského soudu v Ostravě proti rozhodnutí žalovaného blanketní žalobu spojenou s návrhem na ustanovení zástupce pro dané řízení. Usnesením ze dne 13. 3. 2020, č. j. 62 Az 6/2020 – 13, krajský soud zamítl návrh žalobce na ustanovení zástupce, neboť ten ani přes výzvu soudu včas nedoložil své osobní, majetkové a výdělkové poměry (učinil tak až později dne 17. 3. 2020). Současně krajský soud vyzval

žalobce k doplnění podané žaloby ve lhůtě jednoho dne od právní moci uvedeného usnesení, délku lhůty odůvodnil krajský soud odkazem na § 32 odst. 1 zákona o azylu ve spojení s § 72 odst. 1 a § 35 odst. 10 s. ř. s. Následně krajský soud usnesením ze dne 2. 4. 2020, č. j. 62 Az 6/2020 – 44, žalobu odmítl, neboť dle jeho názoru ji žalobce nedoplnil ve stanovené lhůtě, která podle krajského soudu marně uplynula v pátek dne 20. 3. 2020, nýbrž učinil tak až v pondělí dne 23. 3. 2020 podáním zaslaným prostřednictvím elektronické pošty bez zaručeného elektronického podpisu, potvrzeným podáním stejného obsahu předaným k poštovní přepravě dne 26. 3. 2020. Krajský soud měl za to, že usnesení ze dne 13. 3. 2020, č. j. 62 Az 6/2020 – 13, nabylo právní moci dne 19. 3. 2020, neboť právě tohoto dne byla dle údaje na doručence zásilka obsahující uvedené usnesení vhozena do poštovní schránky žalobce.

II.
Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného a jednání

[3] Žalobce (stěžovatel) podal proti usnesení krajského soudu ze dne 2. 4. 2020, č. j. 62 Az 6/2020 – 44, kasační stížnost, kterou následně doplnil prostřednictvím ustanoveného zástupce.

[4] Stěžovatel namítá, že na zásilce, kterou mu bylo doručováno usnesení ze dne 13. 3. 2020, č. j. 62 Az 6/2020 – 13, nebylo v rozporu s § 50 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 42 odst. 5 s. ř. s. vyznačeno datum jejího vhození do poštovní schránky stěžovatele, který tak nemohl znát přesné datum dodání písemnosti, přičemž se s ní fakticky seznámil až v pátek dne 20. 3. 2020. Nelze klást k tíži stěžovatele, že poštovní doručovatel nevyznačil na písemnosti datum jejího vhození do poštovní schránky. Lhůta k doplnění žaloby tak dle stěžovatele uplynula až v pondělí dne 23. 3. 2020 a žaloba tedy byla doplněna včas. Na podporu své argumentace stěžovatel odkázal na usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 9. 2018, sp. zn. 14 Co 168/2018 (dostupné z databáze ASPI). K prokázání svých tvrzení navrhl stěžovatel důkazem obálku, v níž byla předmětná zásilka doručována.

[5] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že posouzení kasačních námitek nechává zcela na Nejvyšším správním soudu, neboť námitky směřují výhradně proti postupu krajského soudu.

[6] Nejvyšší správní soud nařídil ve věci na den 10. 9. 2020 jednání, aby provedl stěžovatelem navržený důkaz – obálku, v níž bylo stěžovateli doručeno usnesení ze dne 13. 3. 2020, č. j. 62 Az 6/2020 – 13. Provedením uvedeného důkazu Nejvyšší správní soud zjistil, že na přední straně obálky typu III. je označen adresát zásilky, jímž je stěžovatel, a doručovaná písemnost – usnesení krajského soudu ze dne 13. 3. 2020, č. j. 62 Az 6/2020 – 13. Zadní strana obálky zůstala zcela nevyplněna, datum vhození písemnosti do poštovní schránky stěžovatele ani datum, jméno a příjmení či podpis poštovního doručovatele na ní nejsou uvedeny.

III.
Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[8] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[9] Na úvod Nejvyšší správní soud předesílá, že předmětná kasační stížností směřuje proti usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby. Takovou kasační stížnost lze opřít pouze o důvody nezákonnosti tohoto rozhodnutí dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publ. pod č. 625/2005 Sb. NSS, všechna zde citovaná konečná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Pod tyto důvody lze podřadit i případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 6 As 4/2004 – 53).

[10] Jelikož kasační stížnost nesměřuje proti meritornímu rozhodnutí krajského soudu, nemůže se ani Nejvyšší správní soud zabývat věcí samou. Předmětem posouzení Nejvyššího správního soudu v daném řízení je tudíž toliko otázka, zda krajský soud postupoval v souladu se zákonem, když žalobu stěžovatele odmítl pro její opožděné doplnění.

[11] Dle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Zvláštní lhůta pro podání žaloby ve věcech mezinárodní ochrany je stanovena v § 32 odst. 1 zákona o azylu, podle něhož lze žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany podat ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí.

[12] Dle § 40 odst. 1 s. ř. s. lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. Dle § 40 odst. 3 s. ř. s., připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. To neplatí o lhůtách stanovených podle hodin.

[13] Dle § 35 odst. 10 s. ř. s. požádá-li navrhovatel o osvobození od soudních poplatků nebo o ustanovení zástupce, po dobu od podání takové žádosti do právní moci rozhodnutí o ní neběží lhůta stanovená pro podání návrhu na zahájení řízení.

[14] Dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. musí žaloba proti rozhodnutí správního orgánu obsahovat kromě jiných náležitostí též žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné.

[15] Dle § 71 odst. 2 s. ř. s. může žalobce rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby.

[16] Dle § 42 odst. 5 s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, užijí se pro způsob doručování obdobně předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení.

[17] Dle § 50 odst. 1 o. s. ř. nezastihl-li doručující orgán adresáta písemnosti, vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky; písemnost se považuje za doručenou vhozením do schránky, datum vhození vyznačí doručující orgán na doručence a na písemnosti (důraz doplněn).

[18] Ve věci nebylo sporné, že rozhodnutí žalovaného bylo stěžovateli předáno dne 28. 1. 2020. Následujícím dnem tedy začala běžet patnáctidenní lhůta pro podání žaloby, jejíž konec připadal na 12. 2. 2020. V tento poslední den lhůty podal stěžovatel blanketní žalobu spolu s návrhem na ustanovení zástupce pro dané řízení, tím došlo v souladu s § 35 odst. 10 ve spojení s § 71 odst. 2 s. ř. s. ke stavení lhůty pro doplnění žaloby. Usnesením ze dne 13. 3. 2020, č. j. 62 Az 6/2020 – 13, krajský soud návrh stěžovatele na ustanovení zástupce zamítl, neboť stěžovatel ani přes výzvu soudu nedoložil včas své osobní, majetkové a výdělkové poměry pro účely posouzení uvedeného návrhu. Zároveň krajský soud vyzval stěžovatele k doplnění žaloby ve lhůtě jednoho dne ode dne doručení (právní moci) předmětného usnesení. Toto usnesení doručoval krajský soud stěžovateli obálkou typu III., tedy nikoliv do vlastních rukou, za podmínek stanovených v § 50 o. s. ř. ve spojení s § 42 odst. 5 s. ř. s.

[19] Krajský soud vyšel při určení počátku běhu lhůty pro doplnění žaloby z údajů na doručence založené ve spise, podle níž byla zásilka obsahující usnesení ze dne 13. 3. 2020, č. j. 62 Az 6/2020 – 13, vhozena do poštovní schránky stěžovatele dne 19. 3. 2020 a konec lhůty pro doplnění žaloby tak připadal na následující den, pátek 20. 3. 2020. Stěžovatel však uvedl, že na obálce předmětné zásilky nebylo datum jejího vhození do schránky vyznačeno, vycházel tedy z toho, že zásilka byla do jeho poštovní schránky vhozena až dne 20. 3. 2020, kdy ji tam nalezl. Pro posouzení předmětné věci je tedy klíčové určení dne, k němuž lze uvedenou zásilku považovat za doručenou.

[20] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem prezentovaným v usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 9. 2018, sp. zn. 14 Co 168/2018, na nějž odkázal i stěžovatel ve své kasační stížnosti: *„Zákon přitom v citovaném ustanovení § 50 odst. 1 o. s. ř. doručujícímu orgánu výslovně ukládá povinnost vyznačit datum vhození doručované písemnosti nejen na doručence (která se vrací soudu), nýbrž zároveň i „na písemnosti“, která je do schránky adresáta vhozena. K tomu slouží právě předtisk na obálce typ III. ve znění „Zásilka (písemnost) byla vložena do schránky a tím doručena: dne ...“. Toto pravidlo procesního práva není samoúčelné, ale jeho smyslem je vyrozumět adresáta zásilky o tom, který den je považován za den jejího doručení, neboť právě tento den určuje počátek běhu lhůt k podání opravných prostředků proti soudním rozhodnutím. Jak vyplynulo z dokazování*

před odvolacím soudem, v daném případě doručující orgán datum vhození na doručovanou písemnost (obálku, v níž bylo do povinnou užívané schránky vhozeno usnesení okresního soudu ze dne 9. 4. 2018, č. j. 31 EXE 10757/2017-14) v rozporu s ustanovením § 50 odst. 1 o. s. ř. nevyznačil. Za této situace pak doručení tohoto usnesení vhozením do povinnou užívané schránky nelze považovat za účinné, a proto se ode dne vhození písemnosti do schránky nemůže odvíjet běh odvolací lhůty proti takto doručovanému usnesení. Za den jeho doručení je tak třeba považovat až den, kdy se usnesení dostalo do rukou adresátky (srov. usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31. 3. 2016, sp. zn. 21 Cdo 5278/2014, dostupné prostřednictvím internetu na stránkách Nejvyššího soudu www.nsoud.cz), a tedy den 23. 4. 2018, když jeho dřívější účinné doručení nelze prokázat jinak (srov. § 50f odst. 5 o. s. ř.).“

[21] Vzhledem k uvedenému Nejvyšší správní soud přisvědčil stěžovateli, že za situace, kdy z obálky zásilky nebylo patrné datum jejího vhození do poštovní schránky, nemohl vědět, odkdy mu běží lhůta pro doplnění žaloby. Zásilku proto nelze považovat za doručenou k datu vhození do schránky, které bylo vyznačeno na doručence vrácené krajskému soudu. Vzhledem k tomu, že ze spisu nejsou patrné žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že se stěžovatel s obsahem předmětné zásilky seznámil dříve, než uvádí, nezbývá než vycházet z jeho tvrzení, podle něhož tak učinil až v pátek dne 20. 3. 2020, kdy zásilku nalezl ve schránce. Až od tohoto data lze tedy počítat běh soudem stanovené jednodenní lhůty pro doplnění žaloby, jejíž konec tak s ohledem na navazující víkend připadal v souladu s § 40 odst. 3 s. ř. s. na pondělí 23. 3. 2020. Vzhledem k tomu, že stěžovatel doplnil svou žalobu právě v pondělí dne 23. 3. 2020 (byť elektronickým podáním bez zaručeného elektronického podpisu, které však potvrdil v souladu s § 37 odst. 2 větou druhou s. ř. s. písemným podáním stejného obsahu předaným dle krajského soudu k poštovní přepravě dne 26. 3. 2020, tedy do tří dnů), nezbývá než uznat, že tak učinil včas.

[22] Ač tedy nelze krajskému soudu v jeho postupu ničeho vytknout (snad s výjimkou toho, že by bylo bývalo vhodnější doručovat předmětnou výzvu do vlastních rukou, tedy obálkou typu I., byť to zákon pro tento případ výslovně nevyžaduje), neboť při zjišťování data doručení výzvy logicky vycházel z údajů uvedených na doručence, přičemž nevyplněnou obálku neměl k dispozici, nelze než uzavřít, že napadené usnesení krajského soudu je z objektivního hlediska nezákonné, neboť stěžovatel doplnil původně blanketní žalobu o příslušné žalobní body včas.

IV.
Závěr a náklady řízení

[23] Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost důvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadené usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž, pokud budou splněny veškeré podmínky řízení, soud o žalobě rozhodne meritorně, tedy posoudí její důvodnost.

[24] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne Krajský soud v Ostravě v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[25] Podle § 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí zástupci stěžovatele, který byl soudem ustanoven k ochraně práv stěžovatele, hotové výdaje a odměnu za zastupování

stát. Ustanovený zástupce stěžovatele, advokát Mgr. Ladislav Bárta, provedl v řízení před Nejvyšším správním soudem tři úkony právní služby, a to první poradu s klientem, včetně převzetí a přípravy zastoupení, ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), písemné podání ve věci samé ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu, kterým bylo doplnění kasační stížnosti, a účastnil se též jednání před soudem ve smyslu § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu. Zástupci stěžovatele náleží za jeden úkon právní služby odměna ve výši 3 100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu, celkem tedy 9 300 Kč (nikoliv 10 200 Kč, jak sám vyčíslil v podání ze dne 28. 9. 2020). Ustanovenému zástupci rovněž dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu náleží paušální náhrada hotových výdajů, ve výši 300 Kč za každý provedený úkon, celkem tedy 900 Kč a náhrada za čas strávený cestou na jednání a zpět dne 10. 9. 2020 (8 započatých půlhodin), která dle § 14 advokátního tarifu činí celkem 800 Kč. Dále ustanovenému zástupci náleží dle § 13 odst. 1 a 5 advokátního tarifu náhrada cestovních výdajů, které vynaložil na cestu ke zmíněnému jednání a zpět ve výši (po zaokrouhlení na celé koruny) 2 113 Kč [ujeto 346 km, částka 6,108 Kč/km jízdy vychází z průměrné spotřeby motorové nafty dle přiloženého technického průkazu vozidla 6 l/100 km a z § 1 písm. b) a § 4 písm. c) vyhlášky č. 358/2019 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad, účinné pro rok 2020]. Odměna ustanoveného zástupce a náhrada jeho hotových výdajů tedy v souhrnu činí 13 113 Kč. Tato částka bude ustanovenému zástupci stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 10. září 2020

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu